

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 135 021/99-05051
Signatura: vm5rs102

Oblastní pracoviště Olomouc
Okresní pracoviště Šumperk

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Bratrušov Bratrušov 133, 787 01 Šumperk
Identifikátor ředitelství:	600 148 211
IZO:	102 668 752
Ředitel školy:	Vladislav Talášek
Zřizovatel:	Obec Bratrušov
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Šumperk
Termín inspekce:	8. února 1999
Inspektorky:	Mgr. Zonna Němcová Mgr. Naděžda Pytlíčková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Plán práce školy na školní rok 1998/1999, povinná dokumentace základní a mateřské školy, Rozhodnutí MŠMT ČR o povolení výjimky z počtu dětí, záznamy o dětech mateřské školy, vybrané dodací listy a faktury za učebnice, pracovní sešity a metodiky, tematický plán učiva českého jazyka pro 1. a 2. ročník, sešity českého jazyka a žakovské knížky žáků uvedených ročníků

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní školu Bratrušov s 1. - 5. ročníkem ve dvou třídách navštěvuje ve školním roce 1998/1999 celkem 25 žáků. Tímto počtem nesplňuje podmínku stanoveného minimálního počtu 13 žáků na jednu třídu, MŠMT ČR povolilo škole výjimku z počtu žáků pod čj. 21744/98-22 ze dne 24. 6. 1998.

Škola sdružuje mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. V mateřské škole je zapsáno dvacet dětí.

1 Koncepční záměry, plánování výchovně-vzdělávacího procesu

Cíle z hlediska dlouhodobého rozvoje školy, které by stanovily koncepční záměry ve stěžejních oblastech její činnosti, nejsou dosud zpracovány.

Ředitel školy sestavil plán práce na školní rok 1998/1999. Členky pedagogické rady potvrdily podpisem svůj souhlas s jeho obsahem. Plán činnosti školy na období tohoto školního roku byl však zpracován bez analýzy dosažených výsledků ve výchovně-vzdělávací činnosti v předchozím období. Obsahuje úkoly, některé jen v obecné rovině, na úseku zvyšování kvality vyučování, v systému řízení v kontrolní činnosti, v oblasti spolupráce s Klubem rodičů a se zřizovatelem. Chybějí úkoly personálního zajištění a konkretizace cílů ve vybavenosti školy učebními pomůckami aj. Kvalita plánu je poznamenána nestanovením osobní odpovědnosti a termínu plnění. Není zřejmé ani sledování a vyhodnocování plnění jednotlivých úkolů.

Plánování výchovně-vzdělávacího procesu bez dlouhodobých cílů koncepčních záměrů a bez zajištění zpětné vazby má spíše podprůměrnou úroveň.

2 Odborné a pedagogické řízení

Ředitel školy zastává svou funkci po konkurzním řízení první školní rok. S řízením školy tohoto typu neměl dosud zkušenosti. Poradní orgán - pedagogická rada se schází dle stanoveného plánu. Zápisy z jednání jsou již dlouhodobě vedeny v knize, jsou konkrétní a mají dobrou vypovídací hodnotu. Pracovní porady se nekonají, řízení je realizováno průběžně každodenním kontaktem ředitele školy se všemi pracovníky. V rámci školy nepracuje žádný metodický orgán a neexistuje dosud systematická spolupráce s vedením a učiteli úplných základních škol (Základní školy Šumperk, Vrchlického a Základní školy Šumperk, Šumavská), kam přestupují žáci této školy do 6. ročníku.

2.1 Organizační struktura

Organizační zajištění výchovně-vzdělávací činnosti a provozu školy vzhledem k několika kombinacím v úvazcích pedagogických i provozních pracovníků je náročné. Vymezení úkolů, kompetencí a časový režim činnosti školy i jejich součástí jsou obsahem organizačního řádu školy, který má standardní úroveň. Je akceptován všemi zaměstnanci školy.

Řád školy pro žáky obsahuje základní ustanovení dle platných předpisů, není však přehledně rozčleněn do oblastí podle souvislostí. V jeho obsahu chybějí zásady k prevenci zneužívání návykových látek a nebylo pamatováno na vymezení práv žáků. Nemá ani potřebné administrativní náležitosti. Řád školy je trvale umístěn na místě, které je přístupné všem žákům.

2.2 Personální struktura

Výchovně-vzdělávací práci v mateřské škole zabezpečuje pedagogicky i odborně způsobilá učitelka, v odpoledních činnostech pak vychovatelka školní družiny, při odpoledním odpočinku hlídá děti školnice. V základní škole není současná personální situace příznivá. Pedagogickou a odbornou způsobilost pro učitelství v 1. - 5. ročníku splňuje pouze ředitel školy, který vyučuje 15 hodin českého jazyka a matematiky v I. třídě s 1. a 2. ročníkem, což představuje jen 31 % vyučovacích hodin z týdenního učebního plánu školy. Výuka ve II. třídě je zajištěna učitelkou s kvalifikací pro 6.- 9. ročník základní školy a 5 hodin předmětů výchovného charakteru vyučuje v obou třídách vychovatelka školní

družiny. Bez odborné způsobilosti jsou vyučovány i 3 hodiny anglického jazyka 4. a 5. ročníku učitelkou mateřské školy, která se jazykově i metodicky pro tento předmět vzdělává v kurzu projektu „G“ Pedagogického centra Šumperk.

Provoz mateřské školy zajišťuje školnice, která vykonává vedle práce učitelky v částečném pracovním úvazku funkci topiče a pomocné kuchařky. O úklid v základní škole pečuje rovněž školnice, ve školní jídelně pracuje kuchařka a vedoucí školní jídelny.

Personální struktura s uvedenými problémy umožňuje zajišťovat chod základní a mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. V mateřské škole tato oblast odpovídá běžné úrovni daného typu školy, v základní škole je personální zajištění výchovně-vzdělávací činnosti školy na podprůměrné úrovni.

Odborné a pedagogické řízení školy je celkově hodnoceno jako spíše podprůměrné.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Obecné úkoly kontrolní činnosti jsou začleněny do ročního plánu práce školy v oblastech hospitační činnosti, prověřování výsledků vzdělávání, sledování čistoty a pořádku. Uvedené úkoly jsou však pouze deklarovány. Za uplynulé období školního roku neprovedl ředitel školy ani jednu hospitaci. Pro hodnocení žáků nemá dosud zpracovány vlastní evaluační nástroje. Zápisy ředitele v třídní knize a v přehledu výchovné práce v mateřské škole potvrzují jen kontrolu dokumentace.

Kritéria pro hodnocení pracovníků ředitel školy nestanovil.

Kontrolní systém nemá stanovená pravidla činnosti a neplní svou funkci vzhledem k pracovníkům školy ani k žákům, je výrazně nevyhovující.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Přenos informací v rámci školy je realizován každodenním osobním kontaktem. Pracovníci školy mají přístup k potřebným informacím ve sborovně školy. Způsob předávání informací však nebyl prokazatelně doložen.

Pravidelný komunikační kontakt školy s rodiči žáků je zabezpečen standardně prostřednictvím žákovských knížek a deníčků. V kontrolovaných žákovských knížkách jsou zápisy jasné a podávají rodičům dostatek aktuálních informací o prospěchu a chování jejich dítěte. Ve spolupráci s Klubem rodičů jsou naplánovány na tento školní rok tradičně čtyři třídní schůzky, z nichž se již dvě uskutečnily s bohatou účastí rodičů. Na den 19. leden připravila škola pro rodiče tzv. Den otevřených dveří s možností zúčastnit se přímo vyučovacího procesu. Tuto nabídku však využili rodiče jen ojedinelé.

Informační systém je funkční, má však jen průměrnou úroveň.

5 Vedení povinné dokumentace

Kontrolovaná povinná dokumentace základní i mateřské školy je vedena dle platných předpisů. Nedostatky byly zjištěny v obsahovém a formálním zpracování Řádu školy. Další drobné administrativní úpravy byly projednány s ředitelem školy.

Vedení povinné dokumentace je na průměrné úrovni.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Ve všech ročnících školy se vyučuje jednotně podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj.16847/96-2. Týdenní počty hodin v rozvrhu tříd a jednotlivých ročníků i hodinové dotace předmětů odpovídají učebnímu plánu přijatého vzdělávacího programu. V nabídce individuální volby vzdělávacích aktivit je jako

nepovinný předmět pouze náboženství a v zájmovém kroužku anglického jazyka pracují žáci 2. a 3. ročníku.

Učební plány zvoleného vzdělávacího programu jsou plněny.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebními dokumentům

Poskytovaný rozpočet pro rok 1998 Školským úřadem Šumperk umožňuje realizaci vzdělávacího programu i činnost všech jejích součástí. Finanční prostředky určené k nákupu učebnic, učebních pomůcek a k úhradám za další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) byly však čerpány nerovnoměrně. Ve čtvrtém čtvrtletí chyběly řediteli školy potřebné finanční prostředky na objednané učebnice, na nákup učebních pomůcek a na poplatky za účast pedagogických pracovníků na akcích DVPP, např. za pokračování v kurzu anglického jazyka projektu „G“. Částečně neefektivně se jeví nákup tzv. pracovních učebnic z nakladatelství Prodos a jejich používání bez fólií, které pak škola nakupuje každoročně nové, např. učebnice Český jazyk a Matematika pro 3., 4. a 5. ročník.

Finanční prostředky od zřizovatele kryjí plně provoz školy a umožňují postupnou modernizaci a nezbytné úpravy obou školních budov.

V efektivním využívání finančních prostředků ze státního rozpočtu jsou dílčí nedostatky, tato oblast je hodnocena jako průměrná.

8 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Základní škola užívá účelově postavenou starší dvoupodlažní budovu, v níž jsou dvě učebny s kabinetem, místnost pro školní družinu, šatna, sociální zařízení a sborovna. Část přízemí neslouží výchovně-vzdělávací činnosti školy, je zde umístěn byt, který však neobývá pracovník školy. Učebny i místnost školní družiny jsou dostatečně prostorné, nahrazují i chybějící tělocvičnu.

Vybavení pomůckami a audiovizuální technikou je standardní pro tento typ školy. Pro výuku anglického jazyka chybí kvalitní radiomagnetofon. Výpočetní technika a výukový software ve vybavení školy zatím nejsou. S ředitelem školy byla projednána otázka vhodnějšího výběru učebnic a pracovních sešitů. Fond žákovské knihovny s výtisky doplňkové četby a příruční učitelské knihovny je uložen ve sborovně. Školní pozemek je využíván ke cvičení a hrám žáků.

Pro účely mateřské školy a školní jídelny slouží starší adaptovaná budova. Prostorové podmínky předškolního zařízení umožňují pobyt stávajícího počtu dětí. Účelné a vkusné uspořádání i vybavení všech prostor mateřské školy je funkční a je dobrým předpokladem úspěšné realizace výchovně-vzdělávacího programu předškolního zařízení. Promyšlenou organizací vyžaduje užívání stísněných prostor hygienického zařízení a malé třídy při samostatných činnostech starších dětí. V zahradě přiléhající k mateřské škole je dostatek zahradního nářadí a terénní nerovnost pozemku umožňuje lyžování a sáňkování dětí. Mateřská škola je dostatečně vybavena pomůckami, hrovým materiálem a literaturou. Některé pomůcky a zařízení jsou starší, ale stále funkční.

Školní jídelna má k dispozici kuchyň a jídelnu, která slouží předškolním i školním dětem. Zřizovatel provádí v současné době vysoušení vlhkého zdiva v jídelně.

Materiálně-technické podmínky základní i mateřské školy jsou hodnoceny jako průměrné.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Pracovní prostředí mateřské školy vyhovuje z hlediska vybavení i vlastností. V základní škole splňují psychohygienické požadavky učebny se starším, ale dobře udržovaným žakovským nábytkem, který vyhovuje vzrůstu jednotlivých žáků. Školní družina nebyla dostatečně vytopená, chodby neumožňují relaxační pobyt žáků a nejsou vytápěny vůbec. Kamna sloužící k přitápění nejsou zabezpečena proti možným úrazům žáků. Sociální zařízení chlapců a dívek v základní škole neodpovídá vybavením ani údržbou a čistotou současným hygienickým požadavkům. V mateřské škole je dbáno na úměrnost fyzického a psychického zatěžování dětí a na pravidelný pobyt venku. Zdravá relaxace je umožněna i žákům základní školy za příznivého počasí v době velkých přestávek na školním hřišti.

Uspořádání dne v mateřské škole a rozvrh hodin v základní škole splňují psychohygienické potřeby a didaktické zásady dětí i žáků. V mateřské škole jsou dodrženy stravovací stereotypy, pitný režim je zajištěn. Žáci základní školy si nápoje přinášejí z domova.

V mateřské škole jsou psychohygienické podmínky spíše nadprůměrné, v základní škole spíše podprůměrné.

10 Hodnocení personálních podmínek

Z hlediska zajištění odborně způsobilé výuky v základní škole jsou stávající personální podmínky podprůměrné, v mateřské škole a školní družině průměrné.

11 Plnění učebních osnov

V mateřské škole jsou cíle stanovené v ročním plánu plněny prostřednictvím měsíčních plánů výchovně-vzdělávací práce. Jejich realizace je zaznamenávána v přehledu výchovné práce.

Zpracované tematické plány učiva a zápisy probraného učiva psaní a čtení v třídní knize I. třídy s 1. a 2. ročníkem jsou v souladu s osnovami sledovaného předmětu přijatého vzdělávacího programu. Obsah učiva jazykového vyučování v učebnici z nakladatelství Prodos i jeho časové uspořádání v metodice plně nekorespondují s osnovami. Knižně vydaný tematický plán učiva vyžaduje korekci dle platných osnov.

Cíle výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole jsou plněny. Učební osnovy předmětu český jazyk v 1. a 2. ročníku jsou v současné době plněny.

12 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

V práci učitelky mateřské školy je patrná systematičnost a odpovědný přístup. Činnost učitelky pracující stále v dopoledních pracovních směnách je velmi náročná. Hlavní, programově řízené činnosti vykonává s dětmi sama. Diferencuje úkoly, pracuje se skupinou dětí, zohledňuje jejich individuální zvláštnosti. Její přístup k dětem je vstřícný, v zařízení panuje přátelská a radostná atmosféra.

Kvalita vyučování v základní škole byla posuzována v jedné vyučovací hodině českého jazyka v I. třídě se čtyřmi přítomnými žáky 1. ročníku a pěti žáky 2. ročníku.

Jednotlivé vzdělávací cíle byly promyšleně stanoveny a rozděleny správně bez zbytečných časových prodlev do přímé a nepřímé práce obou ročníků. Vyučování postrádalo vhodnou motivaci a tím okamžité získání zájmu žáků o práci. Činnosti žáků

zahrnovaly v odpovídající míře písemné a ústní úkoly, které učitel zadával jasně a srozumitelně. Žákům 1. ročníku věnoval dostatek pozornosti a reagoval na jejich rozdílné pracovní tempo. Využíval povzbuzení, pochvalu a průběžně žáky hodnotil. Dbal na zdravé sezení žáků při práci v lavicích, sledoval jejich písemný projev i správnost vyjadřování. Vhodnou činnost k uvolnění, případně relaxační chvíli však nezařadil.

Pracovní prostředí učebny působí příliš stroze, výzdoba je chudá a nepodnětná, postrádá prezentaci většího množství názorných pomůcek k probíranému učivu a celkově vyžaduje zvýšení její estetické úrovně.

Výchovně-vzdělávací činnost v mateřské škole měla nadprůměrnou úroveň. Ve sledované vyučovací hodině českého jazyka v základní škole převažovala dílčí pozitiva nad běžnou úroveň.

13 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Reakce a komunikativní dovednosti dětí v mateřské škole odpovídají věkovým možnostem. Vztahy mezi dětmi jsou pozitivní, věkově smíšená třída dětí kladně ovlivňuje vzájemné učení se dětí mezi sebou. Vnitřní řád mateřské školy obsahuje vhodné formulace a všechna potřebná ustanovení. Děti mají dostatečný prostor pro uplatňování individuálních zájmů, potřeb a nadání. Přístup učitelky příznivě ovlivňuje rozvoj dětské osobnosti a individuality, pozornost je věnována provádění pedagogické diagnostiky.

U většiny žáků sledované třídy se projevovala schopnost pracovat samostatně. Byli dostatečně aktivní a zvládali učivo v potřebné míře. Žáci 2. ročníku prokazovali čtenářské dovednosti na velmi dobré úrovni. Žáci mají vypěstovány žádoucí kázeňské návyky. Z chování a jednání žáků byly patrné pěkné vzájemné vztahy i vztahy k učiteli.

Oblast rozvoje dětské osobnosti, utváření všeobecné kulturnosti a hodnotových orientací dětí hodnotí ČŠI nadprůměrně.

Při kontrolní hospitaci prokazovali žáci 1. a 2. ročníku vědomosti, dovednosti a návyky na běžné úrovni.

ZÁVĚRY

- Řízení školy postrádá stanovení konkrétních koncepčních záměrů z hlediska dlouhodobého rozvoje.
 - Plán práce na školní rok 1998/1999 vyžaduje doplnění jasných a reálných úkolů ve všech stěžejních oblastech života školy se stanovením termínů a odpovědností.
 - Kontrolní systém je nejslabším článkem řízení školy.
 - Personální podmínky výuky v základní škole nejsou příznivé.
 - Ve spolupráci se zřizovatelem je nutné systematicky zlepšovat a modernizovat materiálně-technické podmínky základní školy i všech jejích součástí.
 - K zajištění kompatibility vzdělávání a volby vhodných učebnic je žádoucí užší spolupráce se školami v Šumperku.
 - Tematický plán učiva českého jazyka - jazykového vyučování je nutno dát do souladu s osnovami přijatého vzdělávacího programu.
 - Estetizaci a funkčnosti pracovního prostředí učebny I. třídy je třeba věnovat větší péči.

Česká školní inspekce zjistila v řízení školy slabá místa, tato oblast vyžaduje zvýšenou pozornost.

Vzhledem k celkovým podmínkám výchovně-vzdělávací činnosti má průběh výchovy a vzdělávání v mateřské škole nadprůměrnou úroveň a v základní škole běžnou úroveň.

Podpisy inspektorek: vedoucí týmu Mgr. Zonna Němcová, v. r.

členka týmu Mgr. Naděžda Pytlíčková, v. r.

V Šumperku dne 18. února 1999

Přílohy: ---

Inspekční zprávu jsem převzal dne : 24. 2. 1999

razítko

Podpis ředitele školy: Vladislav Talášek, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Bratrušov	10. 3. 1999	Čj. 135 021/99-05051
Školský úřad: Šumperk	10. 3. 1999	Mgr. Miloš Lachnit

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.